

Ks. Adam Bielinowicz
Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Blog – użyteczne narzędzie katechizacji

Słowa kluczowe: nauczanie religii, katecheza, blog, Internet, religia.
Keywords: teaching of religion, catechesis, blog, Internet, religion.
Schlüsselworte: Religionsunterricht, Katechese, Blog, Internet, Religion.

Wprowadzenie

Święty Paweł w liście skierowanym do gminy w Kolosach zalecał chrześcijanom: „Słowo Chrystusa niech w was przebywa z całym swym bogactwem: z wszelką mądrością nauczajcie i napominajcie”¹. Od tego wydarzenia upłynęło blisko dwa tysiące lat. W tym czasie zmienili się zarówno słuchacze, jak i ci, którzy głosili naukę Jezusa. Zmieniły się także możliwości przekazu i dotarcia do odbiorcy. Niezmienne natomiast pozostały słowa Chrystusa i zaangażowanie ludzi wierzących w głoszenie orędzia Bożego. Kościół od samego początku swojego istnienia dokładał wszelkich starań, aby nakaz misyjny był realizowany, a sposób jego przekazu dostosowany do współczesnych odbiorców. Tę troskę dostrzegamy także i współcześnie, gdy dzięki gwałtownemu rozwojowi technologii zwiększyły się możliwości docierania z Dobrą Nowiną do wielkiej rzeszy słuchaczy – użytkowników Internetu².

Najnowsze technologie informatyczne pozwalają Słowu Chrystusa dotrzeć do tych, którzy nie słyszeli jeszcze o Jezusie, a także pomóc w lepszej komunikacji z tymi, którzy przyjęli chrzest. W dokumencie Papieskiej Rady ds. Środków Społecznego Przekazu czytamy: „Kościółowi potrzebne jest zrozumienie i wykorzystanie internetu jako narzędzia komunikacji wewnętrznej. Wymaga to jasnego uświadomienia sobie jego szczególnego charakteru jako bezpośredniego,

---

Adres/Adresse/Anschrift: ks. dr Adam Bielinowicz, Katedra Nauk o Rodzinie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, ul. Hozjusza 15, 11-041 Olsztyn, bielinowicz@gmail.com.

¹ Kol 3, 16.

² Zob. A. Rayzacher-Majewska, *Z dobrą Nowiną wśród „tweedów” i „lajków”*, *Warszawskie Studia Pastoralne* 2 (2014), s. 107–110.

interaktywnego i partycypacyjnego medium”³. Internet daje możliwość nie tylko informacji, ale także komunikacji, czyli spotkania osób i wymiany myśli. Papież Franciszek w orędziu wygłoszonym podczas Światowego Dnia Środków Społecznego Przekazu stwierdził, że „kultura spotkania wymaga, abyśmy byli skłonni nie tylko dawać, ale także otrzymywać od innych. Media mogą nam w tym pomóc, zwłaszcza dzisiaj, kiedy sieci ludzkiej komunikacji osiągnęły bezprecedensowy rozwój. Zwłaszcza internet może zaoferować większe możliwości spotkania i solidarności między wszystkimi, a jest to rzecz dobra, jest to Boży dar”⁴.

Marta Brzezińska słusznie zauważa, że „mimo zagrożeń, jakie wiążą się z cyberprzestrzenią, Kościół nie może zaniechać swojej obecności w wirtualnym świecie. Luka, która w ten sposób by powstała, może szybko zostać wypełniona obecnością kogoś innego. Jezus, aby powołać uczniów, także wykorzystał sieci”⁵. Współczesna posługa katechetyczna Kościoła nie może również pomijać możliwości, jakie dają współczesne media, szczególnie internet. W niniejszej publikacji ukazano w szerszym oglądzie użyteczność bloga jako narzędzia usprawniającego proces nauczania religii i komunikację katechety z katechizowanymi.

Pojęcie „blog”

Termin „blog” po raz pierwszy zastosowano w połowie lat dziewięćdziesiątych XX w. Obecnie słowo to można odnaleźć w najnowszych słownikach językowych, a o jego istnieniu wspomina się często w mediach i prasie związanej m.in. z kulturą, gospodarką, sportem czy edukacją⁶. Nazwa „blog” pochodzi z języka angielskiego i jest zbitką dwóch wyrazów: „web” (sieć) i „log” (dawniej kojarzony był głównie z dziennikiem okrętowym). Obecnie uważa się, że autorem terminu „weblog” jest John Barger, redaktor jednego z pierwszych interaktywnych dzienników⁷, który pojęcia tego użył po raz pierwszy w 1997 r. Dwa lata później Peter Meholz podzielił ów wyraz na dwa człony: „we blog” (my blogujemy). Obecnie powszechnie stosuje się krótszą formę: „blog”⁸.

³ Papieska Rada ds. Środków Społecznego Przekazu, *Kościół a Internet*, n. 6.

⁴ *Orędzie papieża Franciszka na XLVIII Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu. Przekaz w służbie autentycznej kultury spotkania*, 2014.

⁵ M. Brzezińska, *Rybacy w wirtualnej sieci. Blog jako narzędzie ewangelizacji*, w: A. Adamski, M. Laskowska (red.), *Nowe media – możliwości i pułapki*, Poznań–Opole 2011, s. 156–157.

⁶ G. Mazurek, *Blogi i wirtualne społeczności – wykorzystanie w marketingu*, Kraków 2008, s. 15.

⁷ www.robotwisdom.com.

⁸ A. Adamski, *Blogi a dziennikarstwo obywatelskie*, w: A. Adamski, M. Laskowska (red.), *Nowe media – możliwości i pułapki*, Poznań–Opole 2011, s. 107.

Popularność blogów w Polsce rozpoczęła się w 2001 r.⁹ Blog jest rodzajem strony internetowej, na której zamieszcza się najczęściej odrębne, zazwyczaj uporządkowane w sposób chronologiczny wpisy. Warto podkreślić, że blog w odróżnieniu od większości stron internetowych różni się zawartością. Dawniej blogi kojarzono głównie ze stronami domowymi i osobistymi, współcześnie pogląd ten jest już nieaktualny. W dalszym ciągu jednak od innych stron internetowych blogi różnią się bardziej personalnym charakterem treści, często stosowana jest narracja w pierwszej osobie, a opisywane fakty i informacje niejednokrotnie przeplatają się z poglądami autora¹⁰.

Z uwagi na treść artykułu, jakim jest praktyczne zastosowanie bloga w katechizacji, pominięte zostały szczegółowe rozważania dotyczące kwestii, czym jest blog. Warto jedynie zaznaczyć, że zdefiniowanie bloga jako internetowego medium służącego komunikacji jest utrudnione z uwagi na nieustannie dokonujące się zmiany technologiczne, które dzieją się w sposób gwałtowny, wprowadzając możliwości na poziomie samej technologii czy też interfejsu. Stąd też słusznie pojawiają się wątpliwości, czy bloga może prowadzić tylko jedna osoba, czy więcej osób lub nawet instytucja. Jeżeli dopuszcza się większą liczbę autorów jednego bloga lub akceptuje się prowadzenie go przez instytucję, wówczas dochodzą kwestie dotyczące sklasyfikowania charakteru bloga jako osobistego, a także pojawia się pytanie: kiedy blog przestaje już być blogiem i staje się wyłącznie serwisem internetowym?¹¹ W związku z powyższym, na potrzeby niniejszego artykułu przyjmuje się definicję Marty Więckiewicz, która blog określa jako „dokument osobisty, składający się z datowanych wpisów prezentowanych w kolejności odwrotnej do chronologicznej, publikowany przez blogera na stronie internetowej”¹². Użyte przez autorkę pojęcie „dokument” wskazuje na to, że blog jest gatunkiem niefikcyjnym i może być zaliczony do kategorii literatury dokumentu osobistego. Publikowanie w Internecie daje możliwość interaktywności, dlatego typową stroną WWW, której autor nie oferuje czytelnikom żadnej możliwości interakcji i wyrażania opinii na temat wpisów, trudno uznać za blog¹³.

Istnieje mnóstwo pojęć związanych z blogami, najczęściej spotykane to: „post” (notatka lub wpis) – pojedyncze wypowiedzi umieszczane na blogu;

⁹ M. Sokół, R. Sokół, *Blog więcej niż internetowy pamiętnik*, Gliwice 2008, s. 9.

¹⁰ A. Adamski, *Blogi a dziennikarstwo*, s. 107–108.

¹¹ W literaturze można odnaleźć wiele analiz klasyfikację pojęcia „blog” oraz dotyczących kwestii, czym jest i w jaki sposób przeprowadzać klasyfikację jego odmian. Zob. E. Kulczycki, *Blogi i serwisy naukowe. Komunikacja naukowa w kulturze konwergencji*, <http://ekulczycki.pl/wp-content/uploads/2012/05/Blogi-i-serwisy-naukowe.pdf> (9.02.2016).

¹² M. Więckiewicz, *Blog w perspektywie genologii multimedialnej*, Toruń 2012, s. 64.

¹³ *Ibidem*, s. 64–65.

„blogger” (blogowicz) – osoba, która prowadzi bloga; „blogosfera” – wspólnota blogowa, przestrzeń zarezerwowana dla blogów, blogowiczów i wpisów blogowych; „blogware” – oprogramowanie wykorzystywane do tworzenia wpisów blogowych i zarządzania blogiem; „permalink” (odnośnik bezpośredni) – stały link do danego wpisu blogowego, który będzie działał nawet po usunięciu wpisu; „trackback” (URL) – jest wykorzystywany przez blogowiczów do cytowania wpisów blogowych lub ich fragmentów, funkcja ta umożliwia wysyłanie wiadomości e-mail do autora bloga z adnotacją, że zacytowano jego blog¹⁴.

Wyróżnia się wiele typy blogów, przyjmując różne kryteria podziału ze względu na: charakter i poruszane tematy¹⁵, na liczbę autorów¹⁶, na rodzaj treści¹⁷, na rodzaj urządzenia służącego do blogowania¹⁸ i np. ze względu na częstotliwość publikacji wpisów oraz komentarzy do nich¹⁹.

Wraz z rozwojem portali społecznościach wielu autorów blogów ograniczyła liczbę swoich tekstów na rzecz wpisów, np. na Facebooku czy Twitterze. Jednak wielu blogerów słusznie uważa, że portal społecznościowy może być jedynie uzupełnieniem bloga, a nie drugim blogiem. Wynika to głównie z tego, że tekst zamieszczony np. na Facebooku „żyje” najwyżej kilka godzin. Nawet wpisy mające kilkaset lajków i udostępnień giną bezpowrotnie w gąszczu innych informacji najpóźniej następnego dnia i trudno je odnaleźć. Natomiast teksty zamieszczone na blogach są dostępne dopóki ich sam autor nie usunie²⁰.

Jak wynika z raportu, przeprowadzonego w 2010 r. przez Marka Jeleśniańskiego, redaktora portalu Redaktor.pl, do głównych przyczyn zakładania i prowadzenia blogów należą: niezadowolenie z pracy tradycyjnych mediów, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, rosnąca potrzeba ekspresji, komunikacji i udziału w dystrybucji informacji, chęć dzielenia się swoim życiem i obserwowania życia innych. Do głównych czynników motywujących czytelników do przeglądania poszczególnych blogów zalicza się: unikalność zamieszczanych tam treści, które dla 49% ankietowanych stanowią inspirację, 48% badanych pomagają

¹⁴ J. Wright, *Blogowanie w biznesie. Rewolucyjny sposób na zwiększenie sprzedaży, zbudowanie marki i osiągnięcie spektakularnych sukcesów*, Warszawa 2007, s. 6.

¹⁵ Mają charakter osobisty, przybierają formę internetowych pamiętników; specjalistyczne, podobne do portali wertykalnych, <http://eredaktor.pl/teoria/definicja-i-rodzaje-blogow/> (25.02.2016).

¹⁶ Blogi indywidualne, tzn. redagowane przez jedną osobę; blogi kolektywne, mające kilku autorów; ibidem.

¹⁷ Blog tekstowy (newsowy, poradnikowy, pamiętnikowy, książkowy); videoblog (inaczej vlog), zawierający materiał wideo; photoblog, zawierający zdjęcia; audioblog, składający się z nagrań dźwiękowych (np. podcastów); linklog, zawierający odnośniki; ibidem.

¹⁸ Blog tradycyjny, redagowany przy użyciu komputera; moblog, uzupełniany za pomocą urządzeń przenośnych: telefonów komórkowych i tabletów; ibidem.

¹⁹ Blog dynamiczny – taki, w którym posty pojawiają się przynajmniej raz dziennie, a także zawierający pokaźną liczbę komentarzy; blog niedynamiczny; ibidem.

²⁰ T. Tomczyk, *Blog. Pisz, kreuj, zarabiaj*, Warszawa 2013, s. 63.

rozwijać zainteresowania, dla 44% przebadanych czytelników pełnią funkcję opiniotwórczą, a 44% – wysoko ocenia ich wartość merytoryczną²¹.

Współcześnie blogi spełniają m.in. funkcje: informacyjne, rozrywkowe, komunikacyjne, opiniotwórcze, marketingowe, integrujące, edukacyjne²². Wydawca książki *Pedagog w blogosferze* podkreśla, że obecnie „blogi przekroczyły granice internetu, wprowadzając się do literatury pięknej, młodzieżowej czy publikacji z humanistyki”²³.

Charakterystyka katechizowanych

Współcześnie Internet dla wielu, zwłaszcza młodych osób, jest podstawowym źródłem informacji, dlatego dzieci i młodzież coraz rzadziej sięgają do encyklopedii czy w ogóle książek, by uzyskać odpowiedź na ważne dla nich pytania. Marzena Żylińska terminem: „cyfrowi tubylcy” określa dzisiejszych uczniów, dla których tradycyjne transmisyjne nauczanie, oparte na recepcji i reprodukcji, nie jest optymalną formą pobudzania ich rozwoju. Pokolenie to w przeważającej części charakteryzuje się trudnością skupienia na jednym kompleksowym zadaniu, np. na czytaniu dłuższego tekstu. Ponadto możliwość korzystania z Internetu przyzwyczaiła ich do instynktownego przechodzenia z roli odbiorcy do roli twórcy, np. przez komentowanie poznanych informacji. Uczniowie w zdobywaniu wiedzy potrafią świetnie wykorzystywać przestrzeń, którą otwiera przed nimi Internet, podczas gdy w szkole przeważnie spotykają się z informacjami „zamkniętymi w druku lub słowach nauczyciela”²⁴.

„Cyfrowym tubylcom” coraz trudniej przychodzi funkcjonowanie w szkolnej rzeczywistości, która nie budziła takiego sprzeciwu u wcześniejszych pokoleń uczniów. Obecnie młodzi ludzie przyzwyczajeni są do samodzielności w docieraniu do potrzebnych i ważnych dla nich informacji, które zamieszczone są w Internecie. Tradycyjny przekaz wiedzy, oparty na jednostronnym przekazie, jest współcześnie trudniejszy ze względu na przyzwyczajenia i, zdaniem Marzeny Żylińskiej, także z uwagi na zmienioną strukturę mózgu wielu uczniów. „Długi kontakt z nowymi technologiami spowodował, że wielu z nich ma gorzej rozwinięte przednie płaty czołowe, które odpowiadają za abstrakcyjne myślenie,

²¹ M. Jeleśniański, Raport Polska blogosfera – wyniki badań z 2010 r., <http://www.eredaktor.pl/pdf/polska-blogosfera-wyniki-badan-2010.pdf> (12.11.2012).

²² M. Wawrzak-Chodaczek, *Blogi jako forma komunikacji w internecie*, w: M. Wawrzak-Chodaczek (red.), *Komunikacja społeczna w świecie wirtualnym*, Toruń 2008, s. 200–210.

²³ B. Śliwerski, *Pedagog w blogosferze*, Kraków 2008, s. 10.

²⁴ M. Żylińska, *Neurodydaktyka. Nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi*, Toruń 2013, s. 167–168, 220–221.

planowanie, cierpliwość [...] ich ukształtowane w nielinernej kulturze mózgi mają problem z koncentracją, gdy zmuszone są do pracy w sposób linearny, szczególnie wtedy, gdy dociera do nich mało bodźców, lub gdy muszą pracować z tekstem bez elementów graficznych”²⁵.

Funkcja edukacyjna i katechetyczna bloga

Coraz więcej osób na swoich blogach dzieli się z internautami swoimi poglądami i osobistymi przemyśleniami na różne tematy. Do grupy blogerów należą osoby wielu profesji i zainteresowań, najczęściej możemy spotkać dziennikarzy, polityków, twórców kultury, informatyków. Wśród blogerów są także nauczyciele, a wśród nich coraz liczniejszą grupę tworzą katecheci.

Trzeba jednak zaznaczyć, że internetowe dzienniki prowadzone przez osoby zajmujące się wychowaniem dzieci i młodzieży najczęściej nie mają charakteru wyłącznie edukacyjnego, więc nie powinny być uważane za przejaw działalności typowo dydaktycznej. Wielu autorów tego typu blogów twierdzi, że blog ze swej istoty nie ma pełnić funkcji tylko edukacyjnej, lecz jest przede wszystkim jednym z wielu narzędzi usprawniających komunikację i przekaz szczególnie ważnych dla autora wartości. Warto podkreślić, że taki rodzaj komunikacji ma charakter mniej formalny, co sprzyja budowaniu więzi i może wpływać korzystnie na relacje interpersonalne.

Chociaż blogi prowadzone przez nauczycieli są najczęściej skierowane do uczniów i dotyczą spraw związanych z kształceniem oraz życiem szkoły, to nie są kojarzone przez odbiorców z nudą czy brakiem rozrywki. Pomimo że blogi nie są typową pomocą dydaktyczną, mogą spełniać wiele funkcji wspomagających proces kształcenia i nauczania.

Informacje zamieszczane na blogu odnoszą się zarówno do tematyki ostatnich zajęć, dzięki czemu uczniowie mają okazję powtórzenia nabytej wiedzy, jak i do przyszłych zajęć, pozwalając uczniom przygotować się do nich. Ponadto, jeśli wybrane informacje będą zaprezentowane w odpowiedni sposób na blogu, mogą rozbudzić ciekawość, zmotywować ucznia do intensywniejszej pracy i przede wszystkim pogłębić jego wiedzę. Informacje z zakresu religii są powszechne w internecie i istnieje duża liczba portali religijnych oraz stron promujących wartości chrześcijańskie, które są pomocne w prowadzeniu bloga i mogą być przydatne dla katechizowanych. Warto wskazywać i zachęcać do korzystania z portali chrześcijańskich, gdyż wielu młodych ludzi, mimo że każdego dnia

²⁵ Ibidem, s. 221.

odwiedzają dziesiątki stron internetowych, nie poznało wartościowych i godnych polecenia stron WWW.

Często blogi dają możliwość dyskusowania i wyrażania opinii na tematy poruszane podczas lekcji lub np. katechez parafialnych czy spotkań formacyjnych. Bezpośrednia znajomość (w rzeczywistym świecie) z prowadzącym blog pozwala uniknąć przesadnie złośliwych uwag i wulgarnych słów. Ponadto, autor bloga jest jednocześnie moderatorem, który pomaga uczniom kształtować umiejętność formułowania wypowiedzi z jednoczesnym zwracaniem uwagi na kulturę wypowiedzania się i wzajemny szacunek, który winniśmy sobie okazywać, także w wirtualnej rzeczywistości. Na blogu uczniowie mogą nie tylko zadawać pytania, ale także uzyskać na nie odpowiedzi w ramach wzajemnej interakcji. Jest to szczególnie cenne, gdyż pozwala nauczycielowi nie tylko odnieść się do wypowiedzi katechizowanych, ale także daje możliwość odwołania się do poglądów i przemyśleń młodych ludzi.

Z uwagi na to, że wpisy mają najczęściej charakter chronologiczny, blogi często stają się swojego rodzaju kroniką pracy danej klasy czy grupy uczniów. Z tej racji mogą być pomocą np. w rozwiązywaniu problemów czy dzieleniu się refleksjami tym wszystkim (uczniom i nauczycielom), którzy w przyszłości będą uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez autora danego bloga. Często katecheci przygotowujący młodzież do przyjęcia sakramentu bierzmowania spotykają się z zarzutem, że w danym roku szkolnym wymagają więcej niż w poprzednich latach; uwaga ta dotyczy zwłaszcza materiału z katechizmu czy spotkań formacyjnych w parafii. Kronika wpisów prowadzona na blogu pozwala w łatwy sposób zweryfikować stan faktyczny i uniknąć niepotrzebnych nieporozumień.

Blog daje nauczycielowi możliwość zachęcenia uczniów do wykorzystania jego wpisów lub zamieszczonych przez niego materiałów jako pomocy w pracy domowej lub jako materiału dla uczniów szczególnie zainteresowanych konkretnym tematem zajęć. To wszystko pozwala zredukować czas aktywności nauczyciela podczas lekcji na rzecz zwiększenia faktycznej aktywności uczniów.

Ponadto katecheta-blogger może w ciekawy sposób zaprezentować swoje oblicze właśnie z innej strony, tej, która zwykle pozostaje nieujawniona podczas zajęć prowadzonych na terenie szkoły. Takie spotkanie wówczas przenosi się w świat wirtualny, gdzie młodzi ludzie nie czują się skrepowani klimatem szkoły. Zaprezentowanie swojego hobby, życiowej pasji czy autentycznego zaangażowania w sprawy istotne także dla nich samych, pozwala inaczej ocenić osobę i przełamać dystans, dzielący wychowawcę od wychowanka, z jednoczesnym zachowaniem właściwych relacji. Wychodząc poza szkołę czy mury kościoła, uczeń zdystansowany do katechety lub zwyczajnie nieśmiały, otrzymuje szansę na nawiązanie kontaktu ze swoim nauczycielem.

Marta Dziubińska, prezentując blog jako skuteczne narzędzie edukacyjne, wyraźnie podkreśla, że „prowadzenie lub śledzenie bloga nie powinno zmienić się w kolejny obowiązek »do odbębnieni« przez nauczyciela czy ucznia – wartość edukacyjna tego typu rozwiązania powinna raczej objawiać się w jego użytkowej naturalności, nieinwazyjności i spontanicznego, dobrowolnego sposobu inkorporowania go w rzeczywistość edukacyjną szkoły lub instytucji»²⁶.

Wielu nauczycieli prowadzi blogi skierowane do innych nauczycieli w celu dzielenia się doświadczeniem i wiedzą w pracy z uczniami. Przykładem takiego bloga jest strona „Superbelfrzy”, na której czytamy: „Jest to otwarty blog społecznościowy poświęcony niezależnej publicystyce oświatowej. Publikowane na tych stronach teksty są prywatnymi opiniami ich autorów. Zapraszamy do współpracy wszystkie osoby, którym bliska jest idea wolnej edukacji, [którzy] chcą swobodnej wymiany myśli, pomysłów i doświadczeń edukacyjnych. [...] Grupa składa się z czynnych zawodowo nauczycieli, trenerów i edukatorów stosujących technologie IT w codziennej praktyce nauczania na różnych etapach i poziomach [...] Dlatego też czasami nazywani jesteśmy Eduzmiankami – staramy się »oddolnie« zmieniać oblicze nudnej i nieprzystosowanej do pędzącej rzeczywistości – edukacji. Wszyscy jesteśmy pasjonatami nauczania – sukcesy nas i naszych uczniów są tego dowodem. Uważamy, że najważniejszym, nie do zastąpienia ogniwem w procesie nauczania młodego człowieka, jest – uczyć się wraz z nim nauczyciel. Nauczyciel rozumiany jako przewodnik po świecie, a nie jako nieomyślne źródło wiedzy. Uczymy się więc nieustannie od siebie wzajemnie, dzieląc się wiedzą i doświadczeniami. Ten blog powstał dla tych z Superbelfrów, którzy zechcą powiedzieć więcej i poświęcą dodatkowy czas na publikację poza własnymi (często ogromnymi i prowadzonymi od lat) miejscami internetowej edukacji, ale przede wszystkim powstał dla Ciebie, czytelniku tych słów! Nie miej oporów w korzystaniu z udostępnianych tu zasobów i myśli, komentuj i dyskutuj z nami!”²⁷. Poniżej zaprezentowany zostanie m.in. blog skierowany do nauczycieli, prowadzony przez nauczyciela religii, w którym jednocześnie dzieli się on zarówno doświadczeniem edukacyjnym, jak i typowo katechetycznym.

Założenie i prowadzenie bloga nie wymaga od autora dużej wiedzy informatycznej i znajomości języka programowania. Istnieje wiele portali, które oferują możliwość prowadzenia bloga i wspomagają proces jego zakładania. Do najpopularniejszych serwisów można zaliczyć: www.blog.pl, www.e-blogi.pl, www.bloa.pl, www.blogger.com. Rozpoczęcie prowadzenia i aktualizacja bloga

²⁶ M. Dziubińska, *Blog – użyteczne narzędzie w nauczaniu*, [www.koweziu.edu.pl/.../ Blog_uzyteczne_narzedzie_w_nauczaniu.pdf](http://www.koweziu.edu.pl/.../Blog_uzyteczne_narzedzie_w_nauczaniu.pdf) (9.02.2016).

²⁷ <http://www.superbelfrzy.edu.pl/o-blogu/> (9.02.2016).

(od strony technicznej) nie powinny zająć wiele czasu katechecie, który na co dzień posługuje się komputerem i nabył podstawowe umiejętności korzystania z internetu.

Prezentacja wybranych blogów

Ponieważ liczba blogów jest olbrzymia, odnalezienie takiego, którego tematyka interesuje nas szczególnie, jest bardzo trudne. Najczęściej adres bloga otrzymujemy od autora lub osób, które go polecają. W celu odkrycia interesującego nas tematycznie bloga, najpraktyczniejszym rozwiązaniem jest użycie wyszukiwarki blogów, najpopularniejsze z nich to m.in.: blogsearchengine²⁸, najlepsze.blogi²⁹ i Blogovin³⁰.

Współcześnie istnieje wiele blogoów o charakterze edukacyjnym, pełnią one różne role i są prowadzone przeważnie w dydaktyczno-wychowawczych celach. W tej grupie są blogi autorstwa katechetów, którzy z własnego bloga uczynili nie tylko instrument do przekazu wiedzy i wspomaganie nauczania, ale przede wszystkim skuteczne narzędzie ewangelizacji. Poniżej omówiono trzy blogi, które prowadzone są przez ks. Kubę Szelkę SJ – nauczyciela religii w Szkole Podstawowej nr 69 w Warszawie³¹, ks. Krzysztofa katechetę w gimnazjum³² oraz Agnieszkę zatrudnioną w Zespole Szkół Mechanicznych Nr 2 w Krakowie³³.

Ksiądz Kuba Szelka SJ urodził się w 1983 r., należy do Towarzystwa Jezusowego i sam o sobie napisał: „w ciągu mojego życia zakonnego miałem wiele okazji, aby na różny sposób pracować w duszpasterstwie dzieci. Miałem też bardzo piękny, dwuletni epizod współpracy z łódzką grupą Odnowy w Duchu Świętym »Mocni w Duchu«. Ukończyłem filozofię na Ignatianum w Krakowie oraz teologię na PWTW »Collegium Bobolanum« w Warszawie, gdzie również mieszkam. Pracuję jako katecheta w Szkole Podstawowej nr 69 i coraz bardziej lubię tę pracę”³⁴. Na blogu znajdziemy zakładkę „Moje hobby”, z której dowiadujemy się, że ksiądz pasjonuje się bieganiem. Na stronie głównej bloga autor zamieszcza własne wpisy w kolejności odwrotnej do

²⁸ <http://www.blogsearchengine.org> (18.02.2016).

²⁹ <http://najlepsze.blogi.pq.pl/?cat=blogspot.com> (18.02.2016).

³⁰ Blogovin to przeglądarka internetowa, zawierająca listę międzynarodowych, zarejestrowanych na niej blogów. <https://www.bloglovin.com> (18.02.2016).

³¹ <http://kuba.blog.deon.pl> (18.02.2016).

³² <http://xkatecheta.blogspot.com> (18.02.2016).

³³ <http://fajnalekcja.pl> (18.02.2016).

³⁴ <http://kuba.blog.deon.pl/przykladowa-strona/> (18.02.2016).

chronologicznej. Wpisy dotyczą nie tylko spraw związanych z nauczaniem religii, ale często odnajdziemy komentarze do ewangelii oraz wiele osobistych przemyśleń. Przy każdym wpisie czytelnicy mają możliwość przesłania komentarzy. Większość tekstów opatrzona jest zdjęciami i rysunkami, które bezpośrednio odnoszą się do treści wpisów, niejednokrotnie w sposób żartobliwy. W archiwum znajdują się wpisy i komentarze zamieszczane od stycznia 2013 do lutego 2016 r. Na blogu są też dwa odnośniki do kanałów RSS (z wpisami i komentarzami). Kanały RSS służą do przesyłania nagłówków wiadomości i nowości na wybranych przez użytkownika RSS stronach. Po dodaniu do czytnika kanałów strony internetowej, która obsługuje system RSS, internauta otrzymuje informację bez konieczności odwiedzania w tym wypadku bloga. Czytniki RSS-ów zamieszczane są w programach pocztowych, specjalnych aplikacjach do odczytu wiadomości RSS, serwisach internetowych i przeglądarkach internetowych.

„Blog katechety księdza Krzysztofa” z wyjątkiem imienia nie zawiera bliższych informacji o autorze. Szkoda, że twórca bloga nie podpisuje się pełnym imieniem i nazwiskiem. Wprawdzie blogi często prowadzone są pod pseudonimem, jednak gdy zakładamy funkcję ewangelizacyjną, wydaje się, że lepiej byłoby odejść od anonimowości, gdyż klóci się ona z zasadą wiarygodności przepowiadania. Z informacji zamieszczonych na głównej stronie dowiadujemy się jedynie, że autor jest nauczycielem religii w szkole gimnazjalnej. W głównej zakładce zamieszczono fotografię przedstawiającą zdjęcie kościoła i szkoły, możemy domyślać się, że są to miejsca posługiwania księdza, dobrze znane osobom, do których adresowana jest strona. Prezentowany wyżej blog ks. Szelki skierowany jest do szerszej grupy odbiorców niż tylko uczniowie, natomiast ks. Krzysztofa dotyczy wyłącznie grupy katechizowanych gimnazjalistów. Wpisy podzielone są na trzy części, każda przewidziana jest dla jednej z klas gimnazjalnych i zawiera wyłącznie informacje o zadaniach, które uczniowie mają wykonać. Autor nie udostępnia archiwum wpisów. Chociaż opisywany blog jest „najuboższy” z prezentowanych w tym artykule i nie spełnia wszystkich kryteriów odpowiadających definicji bloga, to pokazuje, że nawet tak prosta strona jest praktycznym narzędziem ułatwiającym komunikację z uczniami.

Autorka trzeciego bloga zatytułowanego „fajnalekja.pl” napisała o sobie: „Mam na imię Agnieszka. Jestem szczęśliwą żoną, nauczycielką religii, współautorką podręczników, założycielką szkolnego wolontariatu, pasjonatką gotowania, gier komputerowych i tworzenia różnych ozdób. Od 5 lat pracuję w Zespole Szkół Mechanicznych Nr 2 w Krakowie, gdzie uczę głównie przyszłych mechaników i fryzjerki. Uwielbiam swoją pracę i podopiecznych. Prywatnie poświęcam dużo czasu na rozwój w swojej dziedzinie i na pomoc uczniom

w różnych problemach, nie tylko tych szkolnych”³⁵. Na stronie głównej stawia pytanie: „Po co ten blog?” i odpowiada: „...wiele razy proszono mnie o sugestie w kwestii nauczania. W ciągu kilku lat zdążyłam wypracować wiele autorskich metod, pomysłów na lekcje i sposobów na radzenie sobie w najróżniejszych sytuacjach związanych ze szkołą ponadgimnazjalną. Postanowiłam prowadzić bloga, aby dzielić się tymi doświadczeniami. Nie będą to historie w stylu »jak minął mi dzień«, ale zwięzłe i praktyczne porady”³⁶. Na stronie znajdziemy sporo praktycznych i cennych porad metodycznych dotyczących nauczania, a także katechizowania młodzieży. Archiwum wpisów obejmuje okres od lutego 2015 do stycznia 2016 r. W komentarzach znajdują się przede wszystkim wpisy innych nauczycieli, ale także uczniów pani Agnieszki.

Wnioski

Blogi odgrywają coraz większą rolę w edukacji; są źródłem wiedzy i narzędziem wspomagającym proces nauczania i wychowania. Blog zarówno z punktu widzenia ucznia, jak i nauczyciela staje się niezwykle atrakcyjnym urozmaicheniem zajęć szkolnych. Może pełnić funkcję komunikacyjną, dając możliwość lepszego poznania uczniów i bezpośredniego dotarcia do każdego nich. Jest to także narzędzie służące katechizacji. W internecie zamieszczonych jest wiele blogów prowadzonych przez ludzi głęboko wierzących, którzy w ten sposób dają świadectwo swojej wiary. Dobrze, że w tej grupie obecni są także nauczyciele religii. Powyżej zaprezentowano trzy wybrane blogi prowadzone przez katechetów. Wyboru blogów do prezentacji dokonano, kierując się wyłącznie ich różnorodnością, autorowi zależało na tym, aby ukazać różne zastosowanie i przydatność blogów w pracy katechetycznej.

Katecheta oprócz możliwości korzystania z bloga jako internetowej tablicy ogłoszeniowej, na której zamieszcza informacje dotyczące zajęć, prac domowych, planu współpracy z uczniami, zadań dodatkowych, zasad oceniania i zaliczania, ma przede wszystkim możliwość spotkania się z katechizowanymi w przestrzeni, w której czują się oni bezpiecznie i często są bardziej otwarci niż podczas zajęć lekcyjnych. Warto prezentować nauczycielom religii możliwości, jakie daje prowadzenie bloga i zachęcać – katecheci stawajcie się blogerami.

³⁵ <http://fajnalekcja.pl/o-mnie/>.

³⁶ Ibidem.

BLOG – UŻYTECZNE NARZĘDZIE KATECHIZACJI

(STRESZCZENIE)

Współcześnie blogi pełnią coraz większą rolę w edukacji, stając się nie tylko źródłem wiedzy, ale przede wszystkim narzędziem wspomagającym proces nauczania i komunikowania się nauczyciela z uczniami. Blogi są także cennym instrumentem posługi Kościoła w głoszeniu Słowa Bożego. W artykule opisano na czym polega użyteczność bloga jako narzędzia usprawniającego katechizację i komunikację nauczyciela religii z uczniami.

BLOG – A USEFUL TOOL FOR CATECHESIS

(SUMMARY)

Today, blogs play an increasingly important role in education, becoming not only a source of knowledge, but above all a tool to assist the learning process and communication between teachers and students. Blogs are also a particularly valuable tool that is used by many Christians in preaching the Word of God. The article describes the usefulness of the blog as a tool to facilitate catechesis and communication of the religious teacher with students.

BLOG – EIN NÜTZLICHES WERKZEUG FÜR DIE KATECHESE

(ZUSAMMENFASSUNG)

Blogs spielen heute eine wichtige Rolle in der Bildung. Sie sind nicht nur eine Quelle von Wissen, sondern vor allem ein Werkzeug der Unterstützung des Lernprozesses und der Kommunikation zwischen Lehrern und Schülern. Blogs sind auch ein besonders wertvolles Instrument, das von vielen Christen für die Verkündigung des Wortes Gottes verwendet wird. Der Artikel beschreibt den Nutzen eines Blogs als Instrument der Erleichterung der Katechese und der Kommunikation zwischen Religionslehrern und Schülern.